

گفتگوی داریوش فروهر با گزارشگر بخش فارسی رادیو صدای آلمان

گزارشگر: جناب داریوش فروهر، حزب ملت ایران پیش از این مستقلاً و، امروز همزمان با هفدهمین سالگرد انقلاب، با شرکت در تشکیل اتحاد حزبها و نیروهای ملی ایران از مردم این کشور خواسته است از شرکت در انتخابات خودداری کنند. خودداری از شرکت در انتخابات بر چه اصولی متکی است و شرکت در انتخابات از نظر جناب عالی نیازمند چه شرایط و مقدماتی است؟

داریوش فروهر: همان طور که از قبل هم حزب ملت ایران اعلام کرده، یکی از ترفندهایی که سردمداران جمهوری اسلامی پس از تکیه زدن بر کرسی فرمانروایی واپس‌گرایانه پیوسته به کار گرفته‌اند انتخابات نمایشی است. این بار هم از آغاز پیدا بود که در پی زمینه‌سازی برای یک انتخابات نمایشی هستند، زیرا که فضای سیاسی ایران یک فضای سیاسی بسته است. در این کشور، ایمنی قضائی وجود ندارد و انجام انتخابات در چنین وضعی جز بازیگری، جز مردم را به گمراهی کشاندن نیست. به همین دلیل هم، به‌هنگام، پیش‌شرط‌هایی عنوان شد که فضای سیاسی کشور باز بشود، ایمنی قضائی پدید بیاید تا بشود امیدوارم بود با انجام چنان شرط‌هایی انتخابات آزاد انجام بگیرد. با افسوس بسیار، سردمداران جمهوری اسلامی، که دودستی به کرسی‌های قدرت چسبیده‌اند، نه پیش‌شرط‌هایی را که دیگر کوشندگان در راه انتخابات آزاد اعلام کرده بودند و نه این پیش‌شرطها را نپذیرفت و، با همان شکل همیشگی و به‌ویژه با پافشاری بر نگه‌داشتن غربال شورای نگهبان برای نامزدها، زمینه‌سازی‌های لازم را کردند؛ و به همین دلیل، حزب ملت ایران دو روز پیش از شروع نام‌نویسی برای نامزدهای انتخاباتی اعلامیه‌ای داد و در آن اعلامیه ذکر کرد دسیسه‌ای در کار است و هر کس در آن سهم بگیرد از اردوی خواستاران مردم‌سالاری گسسته و به صف تزئین‌کنندگان بساط یکه‌تازی پیوسته است، که، با افسوس بسیار، کسانی با پیشینه‌های سیاسی که داعیه داشتند مردمی هم هستند این بازی را خوردند و رفتند نامزد شرکت در انتخابات شدند؛ ولی عموم مردم این بازی را با بی‌اعتنایی نگاه می‌کنند و بسیاری از سازمان‌های سیاسی هم شرکت در آن را رد کردند و از مردم خواستند که در آن شرکت نکنند، از جمله چهار حزبی که یک اتحاد تشکیل دادند برای رسیدن به مردم‌سالاری از مردم خواستند که در این انتخابات نمایشی به هیچ شکل شرکت نکنند.

گزارشگر: به دخالت شورای نگهبان اشاره فرمودید. آیا به نظر جناب عالی اصولاً در چهارچوب قانون اساسی کنونی نمی‌توان انتخابات آزاد برگزار کرد و احتمالاً رژیم دموکراتیک مستقر ساخت؟

داریوش فروهر: ببینید، در مورد شورای نگهبان و اختیاری که [در ابتدا] داده شد به شورای نگهبان [در حد] یک نظارت بود. بعد، با قانون‌های عادی، این نظارت را تا سر حد دخالت و تشخیص صلاحیت نامزدها بالا بردند و یک وضع غیر قابل قبول پدید آوردند. منتها در قانون اساسی اصل‌هایی هست که دست را باز می‌گذارد برای اینکه حقوق مردم پای‌مال بشود؛ ولی اگر به راستی یک حسن‌نیتی در کار باشد، انتخابات آزاد در چهارچوب این قانون شدنی است؛ ولی در عمل چنان کرده‌اند که باید گفت انجامش بسیار دشوار می‌نماید؛ و من، همان طور که در گذشته هم گفته‌ام، همه‌ی کسانی که به‌راستی خواستار انتخابات آزاد هستند انتخابات آزاد را یک وسیله تلقی می‌کنند برای ایجاد بازنگری در قانون اساسی پر از نقص.

گزارشگر: برخی از کسانی که با نظام کنونی توافقی هم ندارند معتقدند که تحریم انتخابات به‌جایی نخواهد رسید.

بنابراین باید برای شرکت در آن و حتی نامزد شدن کوشید تا شاید بتوان از درون و با حضور در صحنه‌ی داخلی تغییراتی به وجود آورد. آیا به نظر جناب‌عالی این گونه تحلیل از واقع‌بینی سیاسی برخوردار است؟

داریوش فروهر: به هیچ وجه از واقع‌بینی سیاسی، به نظر من، برخوردار نیست. جمهوری اسلامی را از درون نمی‌شود درش دگرگونی پدید آورد. این را یک بار در گذشته، در همان آغازها که تازه جدول ارزش‌های انقلاب درهم‌شکسته شده بود و نخستین انتخابات برای مجلس شورا، که آن وقت «ملّی» نام داشت و بعد عنوان «اسلامی» گرفت، انجام شد، به‌خوبی نشان داد که، اولاً، انحصارگران برکرسی‌قدرت‌نشسته به‌سختی مواظب هستند که رخنه‌ای انجام نشود، رخنه‌ای هم اگر انجام شود، چنان کوچک است که هیچ کاری ارزش ساخته نیست. کسانی که این راه را دوباره تجربه می‌کنند در چند روز آینده ناظر شکستشان [خواهیم بود]. شاید در همین مرحله‌ی اول ردشان کند شورای نگهبان و، اگر به مرحله‌ی دوم هم برسند، که آنجا هم بعید است رأی بیاورند، چون همه‌ی این پیش‌بینی‌ها قبلاً شده است. تازه اگر بروند در آنجا [مجلس] ما ناظر شکست قطعی تئوری‌شان خواهیم بود. با این وضع ممکن نیست که از درون در جمهوری اسلامی دگرگونی پدید آورد. انتخابات آزاد اگر انجام بشود و اکثریت نمایندگان برگزیده‌ی مردم باشند و چنان مجلسی تجلی‌بخش اراده‌ی ملت باشد، آن وقت می‌شود امیدوار بود یک قانون اساسی درست و مورد پذیرش همگانی پیش کشیده بشود.

گزارشگر: از آنجا که نظارتی مستقل بر انتخابات وجود ندارد، آیا رژیم با اتکا به نتیجه‌ای که اعلام خواهد کرد مخالفان شرکت در انتخابات را شکست‌خورده جلوه نخواهد داد؟ و آیا این خطری نیست که نیروهای مخالف را در واقع مورد تهدید قرار بدهد؟

داریوش فروهر: والله، آوازمگری را که از چندی پیش سردمداران جمهوری اسلامی می‌کنند؛ ولی حقیقت این است که، به گمان من، سیر نزولی شرکت‌کنندگان در انتخابات از دورمی نخست تا کنون خودش نشان‌دهنده‌ی این است که آن کس که شکست خورده سردمداران جمهوری اسلامی هستند. همه‌ی تکاپوها و آوازمگری‌های کنونی‌شان هم برای این است که شاید بتوانند به یک شکلی مردم را به صحنه بیاورند؛ ولی مردم در صحنه قرار داشتن تا خیمه‌شب‌بازی بسیار تفاوت می‌کند. البته خیمه‌شب‌بازی تعدادی هم تماشاجی پیدا می‌کند که آن‌ها را هم با تهدید و تطمیع به صورت تماشاجی در می‌آورند.

گزارشگر: همان طور که در ابتدا گفته شد، حزب ملت ایران و سه حزب دیگر امروز اتحاد حزبها و نیروهای ملّی ایران را اعلام کردند و نخستین بیانیه‌ی این اتحاد برای خودداری از شرکت در انتخابات است. آیا اتحاد حزبها و نیروهای ملّی ایران برنامه‌های دیگری برای آینده دارد؟ و، اگر پاسخ جناب‌عالی مثبت است، اقدامات مشترک آینده کدامها هستند؟

داریوش فروهر: همان طور که در آن اعلامیه آمده است، این سازمان‌های سیاسی احیای همبستگی همگانی را ضرورتی تاریخی تلقی کردند و اتحاد حزبها و نیروهای ملّی را پدید آوردند تا با همه‌ی توان در راستای استقرار حاکمیت ملّی از راه دست یافتن به آزادی و برپایی نظام مردمسالاری بکوشند. به این ترتیب، هدف روشن این اتحاد تلاش در راستای استقرار حاکمیت ملّی و رفتن به سوی آزادی، به دست آوردن آزادی و برپایی یک نظام مردمسالار در ایران است، که خوب می‌دانید آنچه در جمهوری اسلامی هیچ معنایی ندارد مردمسالاری است.

گزارشگر: جناب داریوش فروهر، بی‌نهایت سپاس‌گزارم.

داریوش فروهر: سپاس‌گزارم از اینکه فرصت دادید من نظرهایم را به گوش هم‌میهن‌انم برسانم.